

ՀՈՎՍԵՓ ԷՄԻՆ

ՀՈՎՍԵՓ ԷՄԻՆԻ
ԿՅԱՆՔՆ ՈՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ՀՈՎՍԵՓ ԷՄԻՆ

ՀՈՎՍԵՓ ԷՄԻՆԻ ԿՅԱՆՔՆ ՈՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

Հարգելի ընկ. Նիկոլ Մելիքյանին՝
լավագույն ցանկություններով:

Ն. Մանույլյան
27. 03. 18թ.

ՉԱՆԳԱԿ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ, 2018

Անգլերենից թարգմանությունը՝
Գոհար Մուրադյանի և Արամ Թոփչյանի,
վերջաբանը՝ Ստեփան Թոփչյանի,
խմբագիր՝ Արտակ Մաղալյան

Translated into Armenian by
Gohar Muradyan and Aram Topchyan
with an Afterword by Stepan Topchyan,
Revised by Artak Maghalyan

Գիրքը հրատարակվում է
ամերիկահայ գործարար և բարերար
ԽԱՉԻԿ ԽԱՉԻԿՅԱՆԻ
հովանավորությամբ, ի հիշատակ իր թոռան՝
ՔՐԻՍՏԻԱՆ ՄԵԼԻՔ-ՇԱՀՆԱԶԱՐՅԱՆԻ

This book has been published with the support
of the American-Armenian businessman and sponsor
KHACHIK KHACHIKYAN
in memory of his grandson
CHRISTIAN MELIK-SHAHNAZARYAN

ISBN 978-9939-68-616-5

© Խաչիկ Խաչիկյան, 2018

© Գոհար Մուրադյան և Արամ Թոփչյան (թարգմանության համար), 2018

© Ստեփան Թոփչյան (վերջաբանի համար), 2018

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Թարգմանիչների կողմից	5
Երկրորդ հրատարակության նախաբանը (Էմի Աբգար)	8
ՀՈՎՍԵՓ ԷՍԻՆԻ ԿՅԱՆՔՆ ՈՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ	13
Ներածություն	15
ՄԱՍ I	
Գլուխ I. 1530–1744	22
Գլուխ II. 1744–1751	37
Գլուխ III. 1751–1752	50
Գլուխ IV. 1753–1755	66
Գլուխ V. 1755–1756	74
Գլուխ VI. 1757	88
Գլուխ VII. 1758	113
Գլուխ VIII	118
Գլուխ IX. 1758 (շարունակություն)	134
ՄԱՍ II	
Գլուխ X. 1759–1761	148
Գլուխ XI. 1761	182
Գլուխ XII. 1762–1763	200
Գլուխ XIII. 1763	220
Գլուխ XIV. Հունիս, 1763	244
Գլուխ XV. 1763 (շարունակություն)	255
Գլուխ XVI. 1763–1765	270
Գլուխ XVII. Մայիս, 1765	282
Գլուխ XVIII. 1766	300
Գլուխ XIX. 1766–1767	317
Գլուխ XX. 1767	333
Գլուխ XXI. 1767 (շարունակություն)	349
ՄԱՍ III	
Գլուխ XXII	359
Գլուխ XXIII	374
Գլուխ XXIV	385
Գլուխ XXV. 1768	396
Գլուխ XXVI. Օգոստոս-դեկտեմբեր, 1768	412
Գլուխ XXVII. 1769 - 1770	424
Գլուխ XXVIII. 1771–1775	437
Գլուխ XXIX. 1775–1780	453
Գլուխ XXX. 1780–1783	463
Գլուխ XXXI. 1783–1785	470
Նամակներ (1785–1791)	484
Էմինի տապանագիրը	497
Վերջաբան. «Հանուն գիտելիքի և իմ երկրի» (Ստեփան Թովչյան)	498

ՀՏԴ 94(479.25):82-94
ԳՄԴ 63.3(5Հ)-8
Է 432

Է 432 Էմին Հովսեփ
Հովսեփ Էմինի կյանքն ու արկածները / Հովսեփ Էմին.- Անգլ. թարգմ.
Գ. Մուրադյանի և Ա. Թովիյանի, վերջաբ.՝ Ստ. Թովիյանի:
Եր.: Զանգակ, 2018.- 528 էջ:

Գիրքն ընդգրկում է նշանավոր ռազմական գործիչ, հայ իրականության
մեջ Լուսավորության հայտնի գաղափարախոս Հովսեփ Էմինի (1726–1809)
«Հովսեփ Էմինի կյանքն ու արկածները» ինքնակենսագրական երկի (1792)
և նրա (ու նրան առնչվող) մի շարք նամակների արևելահայերեն նոր թարգ-
մանություն:

Կազմի առաջին էջին՝ Թոմաս Մոլթոն (Thomas Malton, 1748–1804), ««Արևելա-
հնդկական ընկերության» Լոնդոնի շենքը» (մոտ 1800 թ.), չորրորդ էջին՝ գրքի առա-
ջին հրատարակության տիտղոսաթերթը, կոնակին՝ Արթուր Փոնդ (՝) (Arthur Pond,
c. 1705–1758), «Հովսեփ Էմինի դիմանկարը» (հատված):

ՀՏԴ 94(479.25):82-94
ԳՄԴ 63.3(5Հ)-8

ISBN 978-9939-68-616-5

Հրատարակչության տնօրեն՝ Էմին Մկրտչյան
Համակարգչային ձևավորումը՝ Արամ Թովիյանի
Շապիկի և ներդիրի ձևավորումը՝ Գրիգորի Հարությունյանի

«ԶԱՆԳԱԿ» ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ, 0051, Երևան, Կոմիտասի պող. 49/2
Հեռ.՝ (+374 10) 23 25 28, հեռապատճեն՝ (+374 10) 23 25 95
Էլ. փոստ՝ info@zangak.am
Էլ. կայքեր՝ www.zangak.am, www.book.am